

Kontroll-leht metotreksaati väljakirjutavatele arstidele - teave ravivigade riski minimeerimiseks ja toksilisuse riski vähendamiseks

Mitteonkoloogilistel näidustustel, nt reumaatiliste haiguste, psoriaasi või raske psoriaatilise artriidi raviks tohib metotreksaati manustada ainult üks kord nädalas. Metotreksaadi vale annustamine võib põhjustada tõsiseid, sh surmaga lõppevaid kõrvaltoimeid.

Igapäevasest manustamisest tuleneva juhusliku üleannustamise vältimise meetmed

Enne metotreksaadi väljastamist lugege see teave hoolikalt läbi. Ravimi täieliku kirjelduse ja annustamise soovitused leiate ravimiomaduste kokkuvõttest (SPC).

See kontroll-leht on ette nähtud arstidele, kes kirjutavad välja metotreksaati ja suhtlevad metotreksaati kasutavate patsientidega ning selle eesmärk on tagada ravimi korrektne kasutamine. Selle juhendi peamine eesmärk on aidata leevendada ravivigade võimalikku riski.

Metotreksaadi ebaharilik igapäevane annustamisskeem võib olla patsientide jaoks segane ja on soodustanud ravivigu, millest mõned on lõppenud surmaga. Vigu esineb kõigil tasanditel, sealhulgas vigu väljakirjutamisel, vigu apteegist väljastamisel, hooldajate või sugulaste poolt sooritatud vale manustamise tõttu, samuti patsientide endi poolt põhjustatud valede manustamiste tõttu. Vigu võib esineda nii ravi alguses kui ka mistahes ajal, kui ravi on juba välja kujunenud. Kõik muudatused on kriitilised, nt alates eeltäidetud süstaldelt (subkutaanne manustamine) tablettidele üleminekul või asutuse või hooldaja vahetuseni.

Suhtlus mängib üliolulist rolli. Tervishoiutöötajad saavad ohutust parandada, pakkudes patsientidele/hooldajatele selgeid suulisi ja kirjalikke juhiseid selle kohta, kuidas ja millal metotreksaadi annust võtta.

Pärast kontroll-loendi täitmist tuleb see salvestada elektroonilises haigusloos või muul viisil vastavalt sellele, kuidas raviasutuses ravidokumente säilitatakse ning täidetud vorm anda patsiendile. Nõustamine tuleb dokumenteerida visiidi epikriisis (sh see, kuidas vorm on arhiveeritud).

Kontroll-leht ravimit väljakirjutavale arstile

Mida teha	Tehtud
Ravimi toksilisuse riski vähendamiseks on enne ravimi määramist tehtud täisvereanalüüs (vt täpsemalt SPC lõik 4.4)	
Andke patsiendile/hooldajale täielikud ja selged annustamisjuhised üks kord nädalas annustamise kohta	
Kontrollige, kas patsient/hooldaja mõistab, et ravimit tuleb võtta üks kord nädalas, mitte iga päev	
Kirjutage retseptile annus (tablettide tugevus ja arv)	
Otsustage koos patsiendi/hooldajaga, millisel nädalapäeval patsient metotreksaati võtab	
Kirjutage retseptile nädalapäev (täielikult, ilma lühenditeta), millal tuleb nädalane annus võtta, nt "Teisipäev"	
Kontrollige retsepti uuesti „ õige tugevus ✓ õige annus ✓ õige sagedus = üks kord nädalas ✓ “	

Patsiendikaart

Patsiendikaart on metotreksaadi tablettide pakendis kas välispakendil või pakendi sees. Kaarti saab hõlpsalt eemaldada, nii et patsient saaks seda kogu aeg kaasas kanda.

Patsiendikaart on vahend, mille abil:

- tuletada patsientidele/hooldajatele meelde, et nad kasutaksid ravimit ainult üks kord nädalas;
- teavitada patsiente üleannustamise sümptomitest ja sümptomite ilmnemisel kasutusele võetavatest meetmetest;
- soovitada patsientidel näidata kaarti ja teavitada tervishoiutöötajaid, kes ei ole metotreksaatravi üks kord nädalas annustamise skeemiga kursis (nt haiglaravil, hooldajate vahetusel);
- kaardile tuleb kirjutada metotreksaatravi annustamise nädalapäev.

Raviarst

Teavitage patsienti ja tema hooldajaid, et nad oleksid valvsad metotreksaadi toksilisusele viitavate sümptomite osas ja juhendage neid üleannustamise kahtluse korral viivitamatult arsti poole pöörduma. Üleannustamise sümptomiteks on nt kurguvalu, palavik, suuhaavandid, kõhulahtisus, oksendamine, nahalööbed, veritsus või ebatavaline nõrkus.

Ravi ajal tuleb patsiente asjakohaselt jälgida, et võimaliku toksilise toime või kõrvaltoimete sümptomeid saaks võimalikult vähese viivitusega tuvastada ja hinnata. Patsiendile tuleks meelde tuletada regulaarsete kontrollide, sealhulgas laboratoorsete uuringute tähtsust.

Ravimi kahtlustatavatest kõrvaltoimetest ja vale igapäevase manustamise juhtudest teatamine on oluline. See võimaldab pidevalt jälgida ravimi kasu ja riski suhet.

Tervishoiutöötajatel palutakse kõigist kahtlustatavatest kõrvaltoimetest teatada www.ravimiamet.ee kaudu.

Kontroll-loendid ja patsiendikaart on allalaaditavad ravimiregistrist:
<https://www.ravimiregister.ee/publichomepage.aspx?pv=PublicMedDetail&vid=42df73bb-64eb-44ef-9ee5-57ad7d9eaa37>